

АНОТАЦІЯ

ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ В ДЮСШ

1. Головна мета практики полягає в опануванні студентами сучасних засобів, методів і форм організації роботи тренера з обраного виду спорту, формуванні отриманих знань, умінь і навичок необхідних для здійснення професійної діяльності, прийняття самостійних рішень, виховання постійної необхідності систематичного оновлення своїх знань та творчого потенціалу, а також реалізація його у практичній діяльності.

Перед початком проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти вивчають навчальні дисципліни: «Теорія і методика спортивних ігор», «Професійна майстерність тренера», «Теорія і методика спортивного тренування», «Теорія і методика юнацького спорту», «Основи теорії спортивних змагань», «Теорія і методика гімнастики», що дає можливість на основі теоретичної бази пройти практичну підготовку та закріпити попередньо набуті знання.

2. Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення навчальної дисципліни.

Відповідно до освітньо-професійної програми (затверджена ухвалою вченої ради К-ПНУ імені Івана Огієнка від 30 травня 2017 року, протокол за № б) у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня формуються *загальні компетентності*:

- ✓ здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ✓ здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ✓ вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ✓ здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- ✓ здатність використовувати різні методи та прийоми навчання, виховання та соціалізації особистості;

- ✓ здатність розв'язувати практичні проблеми за невизначених умов в окремих напрямках фізичної культури і спорту;
- ✓ використання професійно-профільних навичок з виробничої практики в ДЮСШ для виконавської діяльності.

Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.

Загальні компетентності.

Інтегральна компетентність:

Бакалавр з фізичної культури і спорту здатен розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Студент-практикант вивчає пізнавальну діяльність людини, спрямовану на розкриття загальних, істотних зв'язків і відношень речей. Аналізуючи й синтезуючи вже утворені поняття, він шляхом суджень, міркувань, умовиводів пізнає нові для нього зв'язки й відношення об'єктів, розширює і поглиблює свої знання про них.

2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Використовуючи останні дослідження у сфері фізичної культури та спорту студенти-практиканти вміють проводити констатувальний, формувальний та лонгітюдальний експерименти, здійснювати тестування загальної фізичної підготовки, спеціальної фізичної підготовки, техніко-тактичної психологічної та інтегральної підготовленості.

3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Студент-практикант готовий до самостійного впровадження у навчальний, тренувальний процеси нових ідей, проявляє креативність під час проведення різноманітних заходів не лише спортивного характеру, але й заходів спрямованих на об'єднання колективу.

4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Самовдосконалення студента-практиканта повинно відбуватися протягом усього періоду практики, він не лише тренер, але й організатор, вихователь, педагог, який в змозі виявити проблеми, реально їх оцінити й прийняти рішення (знайти шляхи) для їх вирішення.

5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

У ході практики студент-практикант повинен приймати не лише виважені, але й обґрунтовані рішення, що мають певну доказову базу. Недоцільно у спілкуванні з дітьми керуватися своїм особистим «Я». Лише маючи відповідні підстави та посилення він може реально оцінити ситуацію й прийняти вірне обґрунтоване рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

1. Здатність використовувати різні методи та прийоми навчання, виховання та соціалізації особистості.

Соціалізація особистості – комплексний процес засвоєння індивідом певної системи знань, норм і цінностей, які дозволяють йому бути повноправним членом суспільства. Процес соціалізації у деякій мірі відбувається й з приходом нових дітей, підлітків у дитячо-юнацьку спортивну школу. Завдання студента-практиканта (разом і викладачем-тренером) полягає у тому, щоб цей процес був якомога швидшим. Дитина, підліток, яка вперше прийшли на тренування відчуває певний дискомфорт, вона соромиться виконувати деякі вправи, відчувається невпевнено. Щоб цього уникнути, необхідна робота усього колективу, а не лише студента-практиканти чи тренера, інші діти (мабуть у більшій мірі) також повинні бути задіяні у адаптації нової дитини-підлітка до нових умов (навчально-тренувального процесу).

2. Здатність розв'язувати практичні проблеми за невизначених умов в окремих напрямках фізичної культури і спорту.

Студент-практикант упродовж проходження практики проявляє свої професійні здібності під час виникнення певних проблем, крім того, він веде спостереження за існуючими проблемами, які негативно впливають на результати і як тренувального, так і змагального процесів; досліджує, аналізує,

переймай досвід інших, пропонує свої схеми реалізації ідей та проєктів.

3. Використання професійно-профільних навичок з виробничої практики в ДЮСШ для виконавської діяльності.

Під час проходження практики в ДЮСШ здобувачі вищої освіти виконують функції тренера з обраного виду спорту: організують та проводять тренування дітей різного віку й фізичної підготовки, беруть участь в організації, суддівстві змагань, займаються адміністративно-господарською діяльністю, виховують морально стійких майбутніх спортсменів, ведуть супровідну професійну документацію та ін. – це все надає можливість сформувати у студентів-практикантів професійні навички тренера та оволодіти фаховими компетентностями.

3. Зміст виробничої практики.

Розділ і зміст роботи	Документація для навчання і виконання
Ознайомлення з об'єктом практики	
Ознайомлення з діяльністю спортивної організації – об'єкта практики	Положення про спортивну організацію. Статут організації
Ознайомлення з організацією тренувального процесу, виховної роботи, структурою і змістом підготовки спортсменів	Розклад тренувальних занять. Плани виховної роботи. Накази. Статистичні звіти
Вивчення законодавчої і нормативної документації уряду та Державного захисту України з фізичної культури і спорту, що визначають напрями спортивної роботи	Накази Президента. Постанови уряду. Накази і Постанови Держкомспорту України
Знайомство з керівним складом спортивної організації, тренерським складом, спортсменами та рівнем їх спортивної підготовленості	Штатний розклад
Списки навчальних груп	
Організація навчально-тренувального процесу	
Визначення контингенту учнів і навчальних груп для проведення практики (ігри необхідності - проведення набору в групи; комплектування навчальних груп і команд)	Нормативні документи. Наповнення груп. Плани комплектування. Накази. Особисті справи учнів. Журнали обліку роботи тренерів
Ознайомлення з розкладом проведення занять. Складання розкладу для закріпленої групи спортсменів	Розклад занять
Підготовка місць для проведення занять, спортивного інвентарю, приладів, обладнання	Тарифи орендної плати. Інструкції по забезпеченню безпеки праці
Визначення і розробка організаційних форм проведення занять та взаємодії з тренерами	Функціональні обов'язки тренера, практиканта, керівника від кафедри університету

Організаційна робота студента: Участь у конференціях закладу освіти з практики (організаційна, підсумкова) Розробка індивідуального плану студента-практиканта з тренерської практики Участь у методичних заняттях бригади Складання звітної документації за підсумками практики	Програми тренерської практики. Звітна документація студента Програма тренерської практики. Програми для СДЮШОР, ДЮСШ, ШВСМ. Плани навчально-тренувального процесу Індивідуальний план та вся документація практиканта Документація за всіма розділами програми, тренерської практики
Навчально-спортивна робота	
Визначення мети, завдань навчання, тренувального процесу і виховної роботи зі спортсменами	Програма з видів спорту для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ
Складання планів тренувального процесу на мікро-, мезо- та макроцикл, конспектів тренувальних занять	Програми з видів спорту. Плани тренувань спортсменів
Проведення тренувальних занять	Конспекти занять
Визначення тренувальних завдань, управління діяльністю, оперативний контроль за станом, облік завантаження спортсменів у процесі занять, підведення підсумків тренувального процесу	Плани тренувального процесу. Індивідуальні щоденники спортсменів. Журнал обліку роботи
Облік виконаного тренувального обсягу та ефективності навчально-тренувального процесу	Журнал обліку роботи. Аналіз контрольних нормативів. Протоколи участі у змаганнях.. Індивідуальні щоденники спортсменів
Виховна робота	
Визначення мети, завдань, форм і методів виховної роботи відповідно до контингенту групи спортсменів	Плани виховної роботи
Проведення бесід, диспутів, обговорення спортивних статей і книг, зустрічей з видатними спортсменами, ветеранами спорту і праці, організація культурного дозвілля	Посібники з виховної роботи. Конспекти бесід, плани виступів, тексти доповідей.
Проведення занять. Представництво на змаганнях	
Складання регламентуючої документації для підготовки і проведення спортивних згазань, підготовки суддівських кадрів, присвоєння спортивних розрядів	Календар спортивно-масових заходів. Положення про змагання. Положення про суддівські колегії. Єдина спортивна класифікація України
Участь в організації і проведенні спортивних змагань. Участь у роботі суддівської колегії в якості представника команди. Подача заявок, пере заявок, подача протесту. Підготовка звіту про проведення змагань та участі у змаганнях	Правила змагань з виду спорту. Регламент проведення змагань. Суддівська документація (заявка, пере заявка, протоколи змагань, звіт суддівської колегії та ін.)
Розділ і зміст роботи	Документація для вивчення і виконання
Участь у проведенні спортивних змагань в якості члена суддівської колегії. Виконання функцій головного судді, керівника суддівської служби, судді, головного секретаря, секретаря	Правила змагань з виду спорту. Регламент проведення змагання. Протокол жеребкування. Протоколи змагань. Звіт суддівської колегії.
Адміністративно-господарська та фінансова діяльність	
Вивчення фінансових документів ДЮСШ	Бюджет організації, кошториси на проведення спортивних заходів. Документи фінансової діяльності.

Оформлення документації на проведення навчально- тренувальних зборів, спортивних змагань, відряджень, інших спортивно-масових заходів	Накази, кошториси, бланки, форми кошторисів, відряджень.
Складання фінансових документів (звітів) про проведення спортивних заходів, відряджень	Бланки (форми) кошторисів, відряджень. Документи обліку роботи з проведення спортивних заходів.
Участь у придбанні спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання	Рахунки на придбання, довіреності, накладні, акти про списання.
Методична і науково-дослідна робота	
Вивчення методичних документів роботи тренера	Програма виробничої (педагогічної) практики. Навчальні програми з видів спорту.
Вивчення методичних посібників з питань організації, проведення та управління навчально-тренувальним процесом і тренерською діяльністю.	
Проведення індивідуальних та участь у групових дослідженнях за програмою практики	
Узагальнення та аналіз даних тестування в процесі тренувальних занять, участі у змаганнях спортсменів різних навчальних груп	Протоколи тестування, протоколи змагань.
Протоколи змагань	
Участь у роботі тренерської ради, педагогічної ради, федерації з виду спорту	Протоколи засідань, плани роботи рад, федерацій
Читання лекцій на спортивну тематику, виконання різноманітних завдань керівництва ДЮСШ, співпраця зі спортивними організаціями	Плани лекцій, тези.
Випуск фотомонтажів, листівок, стендів та інших агітаційних матеріалів.	Матеріали про хід практики
Ознайомлення з документацією об'єкта практики з підготовки громадських інструкторів та судців з виду спорту	Програма, плани семінарів, протоколи складання заліків, накази про присвоєння звань

4. Обсяг вивчення навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЄКТС – 9;
- кількість годин – 270.

5. Форма семестрового контролю – диференційований залік.

6. Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання дисципліни:

Науково-педагогічні працівники кафедри спорту і спортивних ігор, теорії і

методики фізичного виховання, легкої атлетики з методикою викладання.

7. Перелік основної літератури:

1. Воловик Н. І., Березовський В. А. Тренерська практика: методичний посібник для студентів факультетів фізичного виховання та спорту вищих педагогічних навчальних закладів. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. 42 с.

2. Гаценко В. П. Тренерська практика в вищому навчальному закладі. Черкаси, 2010. 44 с.

3. Демінський О. Ц. Оптимізація навчально-тренувального процесу: Навч.-метод. посіб. Херсон: Айлант, 2002. 296с.

4. Деркач А. А., Исаев А. А. Педагогическое мастерство тренера. Москва: «Физкультура и спорт», 1987. 375 с.

5. Прозар М. В., Козак Є. П. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): навчальний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2015. 234 с.

6. Прозар М. В., Слюсарчук В. В., Зубаль М. В. та ін. Теорія і методика викладання спортивних ігор: навчально-методичний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2014. 198 с.

7. Стасюк В. А., Стасюк І. І., Прозар М. В. та ін. Теорія і методика викладання спортивних ігор (футбол): навчально-методичний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2017. 162 с.